



Forslag til strategi socialøkonomiske virksomheder

03-05-2010

Indholdsfortegnelse

Baggrund	side 1
Styregruppen for socialøkonomiske virksomheder	side 2
Hvordan har styregruppen arbejdet?	side 2
Definition af socialøkonomiske virksomheder	side 3
Socialøkonomiske virksomheder og innovation	side 4
Kortlægning af socialøkonomiske virksomheder	side 5
Strategi for socialøkonomiske virksomheder i København, 2010 - 2013	side 6
Hvem henvender strategien sig til?	side 6
Sammenhæng med øvrige strategier i København	side 6
Kortlægning af eksisterende støttestrukturer	side 7
Ni konkrete forslag i strategien	side 8

Sagsnr.
2010-49818

Dokumentnr.
2010-212103

Sagsbehandler
Jette Vinther Kristensen

Baggrund

Københavns Borgerrepræsentation tiltrådte på møde den 12. marts 2009 et medlemsforslag stillet af de Radikale og SF, om at udarbejde en strategi for etablering og drift af socialøkonomiske virksomheder i København.

**Københavns
Erhvervscenter**

Njalsgade 13
2300 København S

Telefon
3366 3264

E-mail
jvk@okf.kk.dk

www.kk.dk

Forslaget omfattede følgende elementer:

- Der skal udarbejdes en konkret strategi for, hvordan rammerne for etablering og drift af socialøkonomisk virksomhed kan styrkes,
- Eksisterende støttestrukturer skal kortlægges,
- Økonomiforvaltningen skal nedsætte en styregruppe bestående af repræsentanter fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen. Styregruppen skal suppleres med repræsentanter fra relevante frivillige sociale organisationer, erhvervslivet m.fl.

Udover dette forslag blev det i forbindelse med budgetaftalen for 2009 pålagt Socialforvaltningen, at udarbejde en politik for Københavns Kommunes samarbejde med socialøkonomiske virksomheder. Socialudvalget har således taget til efterretning, at Økonomiforvaltningen overtager ansvaret for politikens videre drift og har videresendt udkastet til en politik til Økonomiforvaltningen (2009-29185). Denne politik er indgået i arbejdet som en forudsætning for udarbejdelsen af en strategi.

Styregruppen for socialøkonomiske virksomheder

Der har været holdt i alt 7 møder i styregruppen for socialøkonomiske virksomheder. Følgende har deltaget:

- Direktør Jens Elmelund, Socialforvaltningen
- Fuldmægtig Mi Kortzau, Socialforvaltningen
- Projektleder Maria Nielsen Fonseca, Socialforvaltningen
- Direktør Kaj Ove Christiansen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
- Specialkonsulent Johan Kehler, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
- Fuldmægtig Thomas Bisballe, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
- Vicekontorchef Dorthe Solgaard Pedersen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
- Frivillighedskonsulent Gunhild Kjærgaard, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
- Erhvervsrådgiver Minata T. Elmquist, Økonomiforvaltningen
- Erhvervsrådgiver Peter Fritzen, Økonomiforvaltningen
- Erhvervschef Jakob Brandt, Økonomiforvaltningen (projektejer)
- Chefkonsulent Jette V. Kristensen, Økonomiforvaltningen

(projektleder)

- Chefkonsulent Trine Schaldemose, Center for Socialøkonomi
- Sekretariatsleder Michael Ansbak, Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde i Københavns Kommune
- Leder Michael Lodberg Olsen, Dugnad

Hvordan har styregruppen arbejdet?

Styregruppen har drøftet definitioner, perspektiver, muligheder og udfordringer omkring socialøkonomiske iværksættere og virksomheder. Dette er gjort i en åben proces, hvor en lang række aktører er blevet inddraget undervejs.

Forslagene til en strategi er udarbejdet på baggrund af følgende:

- Møder i styregruppen og de tværforvaltningsmæssige drøftelser,
- Besøg hos socialøkonomiske virksomheder m.fl,
- Kortlægning af socialøkonomiske virksomheder foretaget af Center for Socialøkonomi.

I forbindelse med kortlægningen blev der holdt en workshop som kickoff den 9. februar, 2010. Der deltog i alt 45 deltagere, som repræsenterede både virksomheder, iværksættere, frivillige organisationer, foreninger, kommunale forvaltninger m.m.

Kortlægningen af Center for Socialøkonomi har været udformet som et digitalt spørgeskema, der er sendt ud i netværk m.m. Da undersøgelsen afsluttede den 1. april, var der kommet i alt 104 svar. Se næste afsnit om denne kortlægning og dens resultater.

Styregruppen har været på besøg ved følgende socialøkonomiske virksomheder:

- Center for Socialøkonomi – møde den 15. december 2009
- Dugnad - møde den 11. januar 2010
- Sydhavns Compagniet – besøg den 18. januar 2010
- Allehånde Køkken – besøg den 20. januar 2010
- Props & Pearls – besøg den 25. januar 2010
- Grundlæggerne – besøg den 5. februar 2010
- The Hub – møde den 16. marts 2010.

Derudover har der været holdt møder med øvrige aktører som f.eks. Askovgården, det socialøkonomiske projekt Social Ventures2200 , Center for Socialt Entreprenørskab ved RUC og Center for Socialøkonomi.

Yderligere kan det nævnes, at styregruppen deltog i Iværksætterdagen

2010, der blev holdt den 26. januar 2010 på RUC og hvor temaet var socialt iværksætteri. Her deltog 350 personer.

Københavns Erhvervscenter har endvidere deltaget i Mandag Morgens task force om Velfærdens iværksættere, der er den første danske strategi for socialt iværksætteri. Strategien blev lanceret i januar 2010. Styregruppen har benyttet de relevante begreber m.m. fra Mandags Morgens arbejde for på den måde at skabe synergi mellem strategien til landsdækkende handling og Københavns strategi. Mandag Morgens strategi kan downloades her: <http://www.mm.dk/velfærdens-iværksættere>

Der er pt. ved at blive udarbejdet en kommunikationsstrategi for strategien for socialøkonomiske virksomheder – heriblandt den eksterne overfor den brede offentlighed, iværksættere, erhvervsliv, frivillige organisationer men også den interne kommunikation overfor relevante medarbejdere i kommunens forvaltninger og institutioner.

Definition af socialøkonomiske virksomheder

Styregruppen har valgt at benytte definitionen på en socialøkonomisk virksomhed, som Mandag Morgen også har valgt at benytte. En socialøkonomisk iværksætter eller virksomhed er derfor karakteriseret af følgende:

- Med socialt, miljømæssigt eller sundhedsmæssigt formål – dvs. forbedrer samfundsmæssige forhold og skaber social værdi,
- Innovative – dvs. arbejder med nye produkter, services eller processer,
- Professionelt organiserede – dvs. ikke udelukkende baseret på frivillig arbejdskraft,
- Privat eller kollektivt ejet – altså ikke offentligt ejet,
- Not-for-profit – dvs. geninvesterer evt. overskud for at fremme det sociale formål.

Der har været div. drøftelse af denne definition. F.eks. har Københavns Kommune flere kommunalt ejede virksomheder (f.eks. Grundlæggerne og Det kulørte vaskeri) der i princippet er socialøkonomiske virksomheder og selvfinansierede, men som altså ikke har de frihedsgrader som privat eller kollektivt ejet virksomheder har. Socialøkonomiske virksomheder kan i højere grad levere nye løsninger og nytænkning, når de har en armslængde fra den offentlige sektor.

Ligeledes er det snævert at definere socialøkonomiske virksomheder ud fra den betragtning, at et evt. overskud skal geninvesteres i formålet – det medfører naturligvis stor gennemsigtighed, men der er mange sociale iværksættere, der starter op med det formål at gøre en forskel,

men stadigvæk at benytte et evt. overskud til andet end formålet.

Styregruppen vælger på trods af disse drøftelser at anvende definitionen i dette arbejde, da centrale aktører som Center for Socialøkonomi og Mandag Morgen vælger at definere socialøkonomiske virksomheder som ovenstående.

Socialøkonomiske virksomheder og innovation

Der er stigende fokus på, at den socialøkonomiske sektor rummer et stort potentiale og at virksomhedsmodellen kan være effektiv til både at skabe vækst, bidrage med innovative løsninger og etablere arbejdspladser til udsatte borgere. Således kan socialt iværksætteri bidrage med en omfattende social og samfundsmæssig værdiskabelse i forhold til:

- ***At skabe nye velfærdsløsninger:*** De sociale iværksættere lever af at skabe social værdi, løse oversete velfærdsudfordringer og udnytte oversete muligheder, der hvor det traditionelle velfærdssystem ikke slår til.
- ***At skabe bedre velfærd.*** Mere social værdi for de samme midler. Det er den business case, som de gode sociale iværksættere tilbyder. Kombinationen af socialt arbejde og professionel forretning har store potentialer, hvor kommunen kan opnå højere kvalitet og mere effektivitet.

Overordnet skal Københavns Kommune have fokus på innovationspotentialet i denne virksomhedsmodel og sikre at de gode cases bliver synliggjort.

Kortlægning af socialøkonomiske virksomheder

Center for socialøkonomi har i samarbejde med Københavns Kommune foretaget en undersøgelse af eksisterende og potentielle socialøkonomiske virksomheder i København. I alt har 104 virksomheder/potentielle virksomheder svaret på et elektronisk spørgeskema.

Blandt resultaterne kan bl.a. fremhæves:

- 70 pct. af respondenterne lever op til kravene for socialøkonomiske virksomheder – de resterende 30 pct. udgør et umiddelbart vækstlag,
- 40 pct. af respondenterne er entreprenante socialarbejdere, der løser specifikke sociale behov på nye måder,
- 43 pct. af respondenterne er foreninger, mens 22 pct. er personligt ejede virksomheder,

- 48 pct. arbejder for at skabe bedre vilkår eller rettigheder for én bestemt gruppe,
- 30 pct. har en årlig omsætning på under 250 t.kr., 21 pct. har en årlig omsætning mellem 2-5 mio. kr. og 14 pct. har en årlig omsætning på over 10 mio. kr.,
- Salg og services udgør 64 pct. af respondenternes omsætning, men 55 pct. kommer fra puljer og 30 pct. fra kontrakter og offentlige udbud (mulighed for flere svarmuligheder),
- 50 pct. får støtte eller samarbejder med kommunale forvaltninger, 39 pct. samarbejder med Center for Socialøkonomi mens 28 pct. samarbejder med Københavns Erhvervscenter (mulighed for flere svarmuligheder),
- 72 pct. af respondenterne forventer, at de vil øge deres omsætning inden for det kommende år, og 75 pct. af respondenterne overvejer at udvide deres forretningsområde,
- Af respondenternes modtagergrupper fylder børn og unge mest med ca. 48 pct., mens etniske minoriteter udgør 31 pct., andre organisationer og familieområdet udgør 24 pct. og psykisk syge 23 pct., ældre og lokalsamfundet er begge modtagergrupper for 21 pct., misbrugere og ledige udgør 18 pct. mens hjemløse udgør 17 pct. Flere af respondenterne har mere end én modtagergruppe,
- Kommunalt bureaukrati og beslutningshastigheden betegnes som de største barrierer for samarbejde med kommunen,
- Fordele ved samarbejde med kommunen er f.eks. stabil økonomi og adgang til bredt samarbejde med etablerede tilbud.

Resultater og anbefalinger er søgt indarbejdet i nedenstående forslag til strategi.

Strategi for socialøkonomiske virksomheder i København, 2010-2013

Styregruppen stiller forslag om at arbejdet med denne strategi for socialøkonomiske virksomheder bliver tidsbegrænset i perioden 2010-2013, hvorefter indsatsen evalueres.

Baggrunden for dette er, at det forventes at behov for en særlig indsats overfor socialøkonomiske virksomheder og iværksættere mindskes i takt med at forslagene i indeværende strategi og kommende initiativer i årene 2010-2013. Derefter forventes det, at arbejdet med socialøkonomiske virksomheder og iværksættere er en integreret del af forvaltningernes arbejde.

Evalueringen i 2013 skal udarbejdes af en arbejdsgruppe nedsat på tværs af forvaltningerne.

Hvem henvender strategien sig til?

Københavns Kommunes strategi for socialøkonomiske virksomheder henvender sig til flere parter:

1. Strategien henvender sig til politikerne i Københavns Borgerrepræsentation, der som nævnt har tiltrådt at denne skal udarbejdes,
2. Strategien henvender sig også til de mange socialøkonomiske virksomheder, der allerede er etableret i København og til socialøkonomiske iværksættere og dem, der overvejer at starte en socialøkonomisk virksomhed op. Endvidere spiller det øvrige erhvervsliv en rolle, da samarbejde og partnerskab mellem socialøkonomiske og ikke-socialøkonomiske virksomheder er essentiel for begge parter,
3. Strategien henvender sig også til ansatte i de offentlige forvaltninger og institutioner i Københavns Kommune. Det er vigtigt, at alle medarbejdere – uanset arbejdsområde – samarbejder og netværker med både erhvervsliv, iværksættere og de frivillige organisationer med det formål at skabe større innovationen i opgaveløsningen,
4. Strategien henvender sig de mange frivillige organisationer og foreninger i København. Potentialet for at etablere flere socialøkonomiske virksomheder er stor, men det forudsætter flere informationer til disse aktører.

Sammenhæng med øvrige strategier i Københavns Kommune

Strategien for socialøkonomiske virksomheder skal koordineres med øvrige relevante strategier og politikker i København, som f.eks. erhvervspolitikken, integrationspolitikken, socialpolitikken, indkøbs- og udbudspolitikken, boligsocialt arbejde, frivillighedspolitikken.

Kortlægning af eksisterende støttestrukturer

I dag har socialøkonomiske virksomheder muligheder for at søge kommunal hjælp på følgende måde:

§18-midler:

Der er mulighed for at søge økonomisk støtte til frivilligt social arbejde i henhold til § 18 i lov om social service, hvor kommunen i 2010 uddelte i alt 15 mio. kr. til div. sociale projekter. Adskillige socialøkonomiske virksomheder var blandt de i alt ca. 230 modtagere af projektstøtte, f.eks. Red Barnet, Kirkens Korshær og Børns Vilkår.

Københavns Erhvervscenter:

Københavns Erhvervscenter varetager i dag en række områder på iværksætter- og virksomhedsområdet. Rammen for arbejdet er bl.a. Loven om erhvervsfremme, hvor det fremgår af § 12, at kommuner

kan gennemføre og finansiere erhvervsserviceaktiviteter over for en åben kreds af iværksættere og virksomheder. Denne kommunale erhvervsservice kan bestå af information og vejledning om start, drift og udvikling af virksomhed samt virksomhedsoverdragelse. Endvidere kan afholdes netværksmøder, kurser og lignende kollektive arrangementer.

Københavns Erhvervscenter tilbyder kurser, workshops og temaarrangementer både indenfor de mere traditionelle iværksætterkurser (bogholderi, forretningsudvikling, markedsføring m.m.) men også mere målrettede arrangementer – f.eks. Finansiering for kreative virksomheder. Derudover tilbyder Københavns Erhvervscenter én-til-én rådgivning. Alle kurser og arrangementer er gratis for borgere og virksomheder i Københavns Kommune.

I 2009 deltog 2.100 personer i div. kurser og workshops, og der var i alt 1.500 én-til-én rådgivninger.

Københavns Erhvervscenter samarbejder allerede i dag med Center for Socialøkonomi omkring opstart af nye virksomheder og henviser til hinandens rådgivningstilbud – f.eks. skal Center for Socialøkonomi og Københavns Erhvervscenter i samarbejde køre et forløb for knap 10 socialøkonomiske virksomheder på Nørrebro i forbindelse med projektet Social Ventures@2200. Det er Københavns Erhvervscenters erfaring, at interessen for at etablere en socialøkonomisk virksomhed er stigende blandt iværksætterne, og der er kommet henvendelser til Københavns Erhvervscentret fra mindst 100 interesserede socialøkonomiske iværksættere i det sidste år.

Københavns Erhvervscenter har derimod ikke mange deltagere eller henvendelser fra eksisterende socialøkonomiske virksomheder eller frivillige organisationer i København, selvom de eksisterende tilbud også kan benyttes af disse. Det formodes dog, at Center for Socialøkonomi dække en del af denne efterspørgsel, da dette center ligeledes er beliggende i København.

Øvrige støttemuligheder

Der er naturligvis mange andre måder, som Københavns Kommune allerede i dag støtter socialøkonomiske virksomheder på. Her kan nævnes projektstøtte i de forskellige forvaltninger (f.eks. har Teknik- og Miljøforvaltningen støttet det socialøkonomiske projekt Social Ventures@2200) samt ved at aftage produkter eller ydelser fra socialøkonomiske virksomheder. Kortlægning af disse områder er dog meget omfattende og vurderes ikke at kan realiseres indenfor rammerne af dette arbejde.

Ni konkrete forslag i strategien:

Én-indgang for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder

Udfordring:

Socialøkonomiske iværksættere og virksomheder tænker ofte på tværs af offentlige systemer – f.eks. Allehånde Køkken, der driver catering virksomhed og samtidig uddanner døve til at blive kokke eller Props and Pearls, der både yder rådgivning og sælger hjælpeudstyr til kræftramte kvinder. Problemet er i dag, at de anvender unødigt meget tid på at finde rundt i lovgivninger, paragraffer m.m.

Socialøkonomiske virksomheder peger selv på – ifølge undersøgelse fra Center for Socialøkonomi – at kommunens bureaukrati er den største barriere for samarbejdet (53 pct.), og de angiver, at de har svært ved at finde frem til de rette kompetencer i kommunen. 47 pct. peger endvidere på kommunens beslutningshastighed som en stor barriere, mens 40 pct. påpeger usikkerhed om udbuds- og statsstøtteregele.

Forslag til løsning:

Der er derfor behov for at nedsætte en task force på tværs af de kommunale forvaltninger i København, hvor Københavns Erhvervscenter fungerer som én-gang til Københavns Kommune for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder. Københavns Erhvervscenter henviser så videre til de øvrige kompetencer i task forcen, hvor det vurderes relevant. I de tilfælde hvor den pågældende virksomhed allerede har et samarbejde med en forvaltning, skal de socialøkonomiske virksomheder selvfølgelig henvende sig dér – én-indgang er et tilbud til de socialøkonomiske iværksættere og virksomheder, der ikke har kendskab og netværk i Københavns Kommune.

Drøftelser med socialøkonomiske virksomheder viser, at de ofte savner sparring med kompetencepersoner fra centralforvaltninger. Etablering af én-indgang vil gøre det muligt for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder at komme i dialog med relevante ressourcepersoner på tværs af forvaltninger, og Københavns Kommunes én-indgang vil dermed nedbryde bureaukratiet, komme med hurtigere beslutninger samt informere om gældende udbudsregle. Undersøgelsen fra Center for Socialøkonomi viser, at socialøkonomiske virksomheder i København har et betydeligt vækstpotentiale, idet ca. 70 pct. forventer at øge deres omsætning i 2010. Etablering af én-indgang kan medvirke til at skabe denne vækst.

Københavns Erhvervscenter i Økonomiforvaltningen vil lede arbejdet i task forcen og være én-indgang. Udover Økonomiforvaltningen udpeger samtlige forvaltninger en repræsentant til task forcen, som

samlet set har overblik over relevante aktiviteter, tiltag, samarbejdspartnere, lovgivning, udbud m.m., der kan have interesse for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder. Personer fra den frivillige sektor kan naturligvis også benytte task forcen.

Målsætning:

Task forcen nedsættes august 2010, og vil hjælpe socialøkonomiske virksomheder og iværksættere fra 1. september 2010.

Mere målrettet rådgivning

Udfordring:

Socialøkonomiske virksomheder og iværksættere benytter ikke de almindelige tilbud i det offentlige erhvervsfremmesystem – som f.eks. Københavns Erhvervscenter står for i København – i samme grad som øvrige iværksættere og virksomheder. Generelle erfaringer viser, at iværksættere der modtager rådgivning klarer sig bedre end iværksættere, der ikke søger rådgivning. Det er derfor vigtigt for at sikre vækst og overlevelse blandt socialøkonomiske virksomheder ved at sætte ind med flere målrettede forløb og tilbud.

Socialøkonomiske virksomheder ønsker i højere grad støtte til forretningsplanlægning og virksomhedsudvikling samt markedsføring. Ifølge undersøgelsen fra Center for Socialøkonomi har 30 pct. af virksomhederne dette behov.

Forslag til løsning:

Styregruppen vurderer, at der især er behov for målrettede tilbud til socialøkonomiske virksomheder, der allerede er etableret og til potentielle socialøkonomiske iværksættere fra den frivillige sektor. Styregruppen foreslår derfor, at Københavns Erhvervscenter sætter mere fokus på målrettede forløb for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder. Det kan være workshops om forretningsudvikling, hvor deltagerne især skal findes blandt den 3. sektor.

Målsætning:

Københavns Erhvervscenter skal tilrette flere målrettede forløb for dels socialøkonomiske virksomheder og dels socialøkonomiske iværksættere (kurser, workshops m.m.). Disse forløb skal ske i et samarbejde med Center for Socialøkonomi, og skal implementeres løbende fra august 2010. Målsætningen er at 100 deltagere skal deltage i et eller flere forløb i 2010.

Bedre netværk mellem privat sektor, 3. sektor og offentlig sektor

Udfordring:

Potentialet for netværk udnyttes ikke fuldt ud i København mellem de

tre sektorer. De socialøkonomiske iværksættere og virksomheder formår at tænke og operere på tværs af siloer og skaber social værdi gennem social innovation – ofte på tværs af de forskellige sektorer: Den private sektor, den 3. sektor og den offentlige sektor. Der er naturligvis mange gode eksempler på netværk og partnerskaber på tværs af de tre sektorer i København, men især nye socialøkonomiske virksomheder mangler overblik og kendskab til eksisterende aktiviteter. Ifølge Center for Socialøkonomis undersøgelse ønsker 30 pct. af de socialøkonomiske virksomheder mere støtte og information om at indgå lokale partnerskaber på tværs af sektorer.

Forslag til løsning:

Der skal holdes en årlig konference i de tre år strategien foreløbig løber. Aktører fra de forskellige sektorer skal inviteres og formålet er give mulighed for at netværke i højere grad og dele erfaringer og viden. Formålet med de årlige konferencer er også at give aktuel status på den nyeste viden om socialøkonomiske virksomheder – f.eks. med bidrag fra videninstitutioner som Center for Socialøkonomi og RUC.

Derudover skal der udarbejdes en hjemmeside i tilknytning til Københavns Erhvervscenters hjemmeside (www.kk.dk/erhverv), der synliggør de forskellige muligheder for netværk og partnerskaber i København. Det kan også overvejes, at indbygge kriterier om partnerskaber i kommunens puljer og projektstøtte for på den måde at sikre flere partnerskaber på tværs af de tre sektorer i København.

Målsætning:

Københavns Erhvervscenter arrangerer i samarbejde med den øvrige task force årlige konferencer i 2011, 2012 og 2013 med det formål at øge fokus på potentialet i netværk og partnerskaber på tværs af de tre sektorer. Københavns Erhvervscenter udbygger eksisterende hjemmeside med informationer om netværk og partnerskaber i København inden sommer 2011. Samtlige forvaltninger vil bidrage til dette arbejde. Relevante forvaltninger arbejder videre med forslaget om at indbygge kriterier for partnerskaber i puljer m.m.

Samarbejde mellem videninstitutioner og Københavns Kommune om socialøkonomiske virksomheder

Udfordring:

Københavns Kommune har behov for mere viden om den nyeste forskning fra ind- og udland vedr. socialøkonomiske virksomheder. Ganske vist er socialøkonomiske virksomheder ikke en ny form for virksomheder, men det er først nu, der er så stor opmærksomhed på de mange fordele, denne virksomhedsmodel rummer.

Forslag til løsning:

Styregruppen vurderer, at der vil være mange fordele ved at samarbejde tættere med en vidensinstitution (som f.eks. Center for Socialt Entreprenørskab ved RUC og Center for Socialøkonomi). Københavns Kommune kan bl.a. tilbyde en gruppe af forskere med interesse for socialøkonomiske virksomheder de nyeste tendenser, resultater fra div. projekter, viden om lokale aktiviteter samt netværk. En vidensinstitution kan tilbyde viden og forskningsresultater fra ind- og udland samt formidling af de nyeste tendenser til en større kreds.

Det foreslås derfor, at Københavns Kommune indgår et samarbejde med en eller flere vidensinstitutioner med interesse for socialøkonomiske virksomheder.

Målsætning:

Et konkret samarbejde med en eller flere vidensinstitutioner er indgået august 2010 og det første møde mhp. videns- og erfaringsudveksling finder sted efteråret 2010.

Synliggørelse af effekter ved socialøkonomiske virksomheder

Udfordring:

De totale effekter ved socialøkonomiske virksomheder synliggøres sjældent, og da socialøkonomiske virksomheder og iværksættere ofte tænker på tværs af indsatsområder, medfører det behov for en synliggørelse, der også går på tværs. Socialøkonomiske virksomheder og projekter har ofte afledte effekter som f.eks. mindre misbrug, større integration, mindre behov for lægebesøg/medicin, bedre omsorg for børn, som ved andet socialt arbejde, men disse afledte effekter synliggøres kun sjældent. De socialøkonomiske iværksættere skaber værdi for det enkelte menneske og deres lokale samfund, og det opleves derfor som en mangel at nuværende evalueringsformer ikke viser det fulde billede. For kommunen vil det være en fordel såfremt merværdien ved socialøkonomiske virksomheder var kendt – f.eks. i valget mellem en almindelig virksomhed og en socialøkonomisk virksomhed.

Forslag til løsning:

Task force får til opgave at arbejde videre med disse udfordringer. Der er flere centrale aktører, der arbejder med at udvikle en model for Social Return on Investment, og det kan overvejes om kommunen kan indgå et samarbejde med disse aktører. Task forcen kan endvidere overveje om kommunens evaluerings- og dokumentationskrav bør justeres i forhold til at kunne vise merværdien i de socialøkonomiske virksomheder. Task forcen skal overveje dels kommunens behov for en øget synliggørelse samt de socialøkonomiske virksomheders behov for denne synliggørelse og på denne baggrund udarbejde en kortfattet

analyse og forslag til det videre arbejde primo 2011.

Målsætning:

Task forcen undersøger behov og udarbejder foranalyse primo 2011.

Etablering af en investeringsfond for socialøkonomiske iværksættere

Udfordring:

Det er svært for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder at opnå finansiering på det almindelige lånemarked til etablering af deres virksomhed eller videre drift af denne. Danmark har heller ikke pt. en decideret mikrolånsordning som ét af de eneste lande i Europa, og derfor er der behov for at hjælpe virksomhederne i højere grad med finansiering. F.eks. arbejder Center for Socialøkonomi pt. med at etablere en Social Venture Fond til socialøkonomiske virksomheder.

Forslag til løsning:

Styregruppen foreslår derfor, at task forcen udarbejder en foranalyse – herunder går i dialog med øvrige interessenter og giver en status på øvrige initiativer og behov. EU-Kommissionen har endvidere netop besluttet at etablere The Microfinance Facility, der i løbet af de kommende 8 år skal uddele i alt 45.000 mikrolån med det formål at f.eks. ledige og borgere på kanten af arbejdsmarkedet kan få lån til opstart og endvidere at stimulere iværksætteri og socialøkonomi i EU. Det vides endnu ikke hvem og hvordan ordningen udmøntes i Danmark, men København vil gerne sikre indflydelse på udmøntningen af mikrolånene. Derudover kan København søge indflydelse på Region Hovedstadens kommende vækstprogram og på hvordan satspuljemidlerne fremover uddeles.

Målsætning:

En foranalyse udarbejdet af task forcen skal ligge klar foråret 2011, både Økonomiforvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil bidrage. Det vil endvidere være taskforcen, der får til opgave at søge indflydelse på nationale og regionale initiativer på området.

Incitamentsstruktur

Udfordring:

Socialøkonomiske virksomheder, der arbejder med udsatte ledige peger ofte på den manglende incitamentsstruktur som en barriere – at personer på overførselsindkomst kun i begrænset omfang må modtage yderligere midler uden det modregnes i overførselsindkomsten.

Endvidere er det problematisk for udsatte gruppe at de mister retten til kontanthjælp i dét øjeblik de opretter et CVR-nummer uanset om der er en indtjening eller ej¹.

Forslag til løsning:

Da det er national lovgivning har Københavns Kommune ingen direkte indflydelse på denne barriere. Styregruppen anbefaler alligevel, at der fortsat skal være fokus på problemstillingen, inddrage eksempler fra ind- og udland og rejse diskussionen, når det vurderes at være relevant.

Målsætning:

Task forcen har løbende opmærksomhed på problemstillingen og vil løbende indsamle cases m.m.

København skal facilitere flere socialøkonomiske pilotprojekter

Udfordring:

Der er behov for flere projekter om socialøkonomiske virksomheder på forskellige områder for at opnå konkret erfaring med samarbejds- og virksomhedsmodellen i København. Socialforvaltningen har været med til at udarbejde projektet Gadeplansvirksomhed, der i de kommende tre år har til opgave at udvikle og afprøve mindst to socialøkonomiske virksomhedskoncepter for hjemløse i match 4/5 tilknyttet alternative boformer. Men der er behov for at opnå større erfaring indenfor øvrige områder som f.eks. miljø og sundhed.

Forslag til løsning:

Københavns Kommune kan bidrage til at igangsætte flere projekter. På den måde bidrager København til partnerskaber, netværk m.m. og vil blive klogere på hvilke redskaber, der virker i forbindelse med socialøkonomiske virksomheder. Task forcen kan facilitere at flere projekter igangsættes med eksterne midler og gerne i partnerskaber på tværs af de forskellige sektorer. Der kan i den sammenhæng ses på mulighederne for at omdanne eksisterende kommunale enheder, projekter m.v. til socialøkonomiske virksomheder.

Målsætning:

København skal i samarbejde med socialøkonomiske virksomheder medvirke til at søsætte flere pilotprojekter om socialøkonomi i løbet af de kommende tre år. Task forcen får til opgave at udarbejde udkast til projekter og søge finansiering via div. puljer i samarbejde med øvrige aktører. Det vil være samtlige forvaltninger, der vil bidrage til dette.

Øget information om Københavns Kommunes indkøb og udbud

¹ Læs mere i analysen ”Etniske minoriteter og andre marginaliserede gruppers adgang til arbejdsmarkedet – gennemgang af vilkår og juridiske barrierer”, Indvandrerkvindecentret 2009.

Udfordring:

Adskillige socialøkonomiske virksomheder påpeger, at det er meget svært at trænge igennem til indkøberne i kommunerne. Analysen fra Mandag Morgen slår fast, at der er vanskelig adgang til det offentlige marked bl.a. på grund af restriktiv tolkning af udbudsreglerne samt manglende opmærksomhed og åbenhed. Center for Socialøkonomis undersøgelse af de socialøkonomiske virksomheder dokumenterer virksomhedernes behov for øget information og støtte på dette område.

Forslag til løsning:

Styregruppen foreslår derfor, at København undersøger hvordan informationen om kommunens indkøb og udbud kan synliggøres til socialøkonomiske virksomheder og iværksættere. Københavns Kommune har en hjemmeside, hvor størstedelen af udbudene ligger, men der er behov for at markedsføre denne. Derudover kan der være andre relevante tiltag, der kan implementeres.

Målsætning:

Task forcen arbejder løbende med at informere om kommunens udbud og leverandøraftaler til socialøkonomiske virksomheder.